

Kamer der Volksvertegenwoordigers

BIJTENGEWONE ZITTING 1954.

2 JUNI 1954.

WETSVOORSTEL

waarbij aan de echtgenoten het recht wordt verleend, bij eenvoudige verklaring ingeschreven door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, één van de door het Burgerlijk Wetboek ingevoerde huwelijksstelsels te kiezen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Onze wetgeving neemt als algemene regel inzake huwelijksstelsels de vrije keuze aan (artikel 1387) en een wettelijke regeling heeft zij slechts als aanvullend middel ingevoerd (artikel 1400). Als voorwaarde voor het uitoefenen van de vrije keuze heeft de wetgever echter geëist, dat die keus vóór het huwelijk in de vorm van een notariële akte moet gedaan zijn (artikel 1394).

Voor die eis nu is er geen doorslaggevende rechtvaardiging, en dat is zo waar, dat de auteurs het niet geheel eens zijn omtrent de er aan te geven verklaring.

Het gevolg daarvan is, dat heel wat gehuwden, voor wie het heel nuttig ware geweest een stelsel te kiezen dat beter met hun toestand overeenstemde, wegens onachtzaamheid, geldverlegenheid op een bepaald tijdstip of om welke reden dan ook, onder de gelding van het aanvullend stelsel (de wettelijke gemeenschap) vallen.

Dit wettelijk stelsel, dat aldus om zo te zeggen tegen de wens van de wetgever in is veralgemeend, is het stelsel der gemeenschap van roerende goederen en aanwinsten.

Waarom precies dat stelsel? Omdat men het, gezien de sociale en economische verhoudingen van het tijdperk waarin het Burgerlijk Wetboek werd gemaakt, als het meest praktische beschouwde, maar dan toch nog niet op een absolute wijze, want andere stelsels betwistten het die plaats. Artikel 1391 heeft evenbedoelde stelsels, waaraan men toen de voorkeur gaf, een bijzondere plaats willen inruimen, maar dat doel werd gemist, want zelfs voor deze stelsels werd de notariële akte als vereiste gesteld.

Naar onze mening is de ware oplossing voor de huwelijksstelsels dus hierin gelegen, dat die door de wetgever gewilde vrijheid tot werkelijkheid wordt gemaakt door het

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1954.

2 JUIN 1954.

PROPOSITION DE LOI

accordant aux époux la faculté de choisir, par simple déclaration actée par l'officier de l'état civil, l'un des régimes matrimoniaux prévus par le Code Civil.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Notre législation prévoit le libre choix comme règle générale régissant les régimes matrimoniaux (art. 1387); ce n'est qu'à titre supplétif qu'elle institue un régime légal (art. 1400). Mais le législateur a mis à l'exercice du libre choix la condition de sa manifestation préalable au mariage sous forme d'acte notarié (art. 1394).

Cette exigence n'a aucune justification bien déterminante au point que les auteurs ne s'accordent pas totalement sur les raisons à lui donner.

Elle fait que pour des raisons d'oubli, d'impécuniosité du moment ou bien d'autres causes, nombre de couples qui eussent très utilement adopté un régime plus conforme à leur situation, sont soumis au régime supplétif (la communauté légale).

Ce régime légal ainsi généralisé contre le désir du législateur pourrait-on dire, est celui de la communauté de meubles et d'acquêts.

Pourquoi celui-là? Parce que la situation sociale et économique de l'époque le faisait apparaître au moment où fut rédigé le Code civil comme le plus pratique, mais cela pas encore de façon absolue, car d'autres régimes lui disputèrent cette place. A ces autres régimes, les plus en faveur alors, l'article 1391 a voulu faire un sort particulier mais ce but fut manqué car même pour eux la nécessité de l'acte notarié fut appliquée.

Nous pensons donc que la vraie solution en matière de régimes matrimoniaux est d'assurer réellement cette liberté voulue par le législateur en supprimant l'entrave que consti-

opruimen van het beletsel, dat bestaat in het absoluut eisen van een notariële akte, en door al degenen die een huwelijk aangaan de gelegenheid te bieden, zonder kosten een keuze te doen.

Dit houdt dus helemaal geen verband met de volkomen verschillende kwestie van de keuze van het stelsel, dat dient erkend te worden als wettelijk geldend, voor de echtgenoten bij ontstentenis van keuze van een ander stelsel, maar toch kan het de acuutheid van het probleem onrechtstreeks milderen, vermits dat bevoordeeld stelsel in ieder geval veel van zijn belang zal verliezen.

Doel van dit voorstel is het principe van de vrijheid, dat aan deze kwestie ten grondslag ligt, zo goed mogelijk te vrijwaren, en voor de echtgenoten een mogelijkheid van groter economisch welzijn te scheppen, hetgeen enkel de goede verstandhouding tussen de echtgenoten en bijgevolg ook de instelling van het huwelijk zelf ten goede kan komen.

tue l'exigence absolue d'un acte notarié et en mettant tous les couples devant la possibilité de l'option sans frais.

Ceci est tout à fait indépendant donc de la question toute différente du choix du régime auquel il convient de reconnaître caractère de régime légal régissant les époux à défaut d'adoption d'un autre régime, mais est cependant de nature à atténuer indirectement l'acuité du problème puisque ce régime favorisé perdra en tous cas beaucoup de son intérêt.

La présente proposition est destinée à sauvegarder au mieux le principe de liberté qui est à la base de la matière, de créer aussi pour les époux une possibilité de mieux-être économique et le mieux-être ne peut être que salutaire à la bonne entente et donc à l'institution du mariage.

H. LAHAYE.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Artikel 1391 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen door wat volgt :

« Zij kunnen nochtans op een algemene wijze verklaren dat zij willen huwen onder een — om het even welk — van de huwelijksstelsels, zoals die in de beschikkingen van dit wetboek worden bepaald.

Die verklaring wordt bij het sluiten van het huwelijk ontvangen door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, die akte verleent van het aangenomen stelsel.

Alleen de zes hierna opgesomde stelsels komen in aanmerking :

- 1) hetzij de universele gemeenschap;
- 2) hetzij de gemeenschap van roerende goederen en van aanwinsten;
- 3) hetzij de gemeenschap van aanwinsten;
- 4) hetzij de uitsluiting van elke gemeenschap;
- 5) hetzij de scheiding van goederen;
- 6) hetzij het dotaal stelsel.

Aan de stelsels van gemeenschap mogen de echtgenoten eventueel, in dezelfde verklaring, een beding toevoegen waarbij : hetzij alle roerende goederen worden uitgesloten, hetzij de onroerende goederen volledig met de roerende worden gelijkgesteld, hetzij de schulden worden gescheiden, hetzij de vrouw haar inbrengsten mag terugnemen.

Aan de stelsels met uitsluiting van gemeenschap kan een verklaring worden toegevoegd tot vorming van een gemeenschap van aanwinsten.

Akte wordt eveneens verleend van de eventuele verklaring der echtgenoten, waarbij, wegens overlijden, aan de overlevende echtgenoot hetzij de gemeenschap, hetzij de gemeenschap van aanwinsten wordt toegekend. »

Art. 2.

Artikel 1394 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen door wat volgt :

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'article 1391 du Code civil est remplacé par le suivant :

« Ils peuvent cependant déclarer, d'une manière générale, qu'ils entendent se marier sous un quelconque des régimes matrimoniaux tels qu'ils sont établis par les dispositions du présent Code.

Cette déclaration sera reçue au moment du mariage, par l'officier de l'état civil qui donnera acte du régime adopté.

Ce régime sera exclusivement l'un des six ci-dessous énumérés :

- 1) soit la communauté universelle;
- 2) soit la communauté de meubles et d'acquêts;
- 3) soit la communauté d'acquêts;
- 4) soit l'exclusion de toute communauté;
- 5) soit la séparation de biens;
- 6) soit le régime dotal.

Aux régimes de communauté les époux pourront éventuellement, par la même déclaration, ajouter soit l'exclusion de tout mobilier, soit l'ameublement total des immeubles, soit la séparation de dettes, soit la reprise par la femme de ses apports.

Aux régimes exclusifs de communauté pourra s'ajouter la déclaration d'une constitution de société d'acquêts.

Acte sera donné également de la déclaration éventuelle des époux de l'attribution à cause de mort au survivant d'entre eux, soit de la communauté, soit de la société d'acquêts. »

Art. 2.

L'article 1394 du Code civil est remplacé par le suivant :

« Alle huwelijksovereenkomsten worden, vóór het huwelijk, bij notariële akte opgemaakt, behoudens wat in artikel 1391 hierboven wordt bepaald. »

« Toutes conventions matrimoniales seront rédigées avant le mariage par acte devant notaire, sauf ce qui est stipulé à l'article 1391 ci-avant. »

H. LAHAYE,
V. TAHON,
E. CHARPENTIER,
Ch. JANSSENS,
G. HOUSIAUX,
A. SAINT-REMY.
